

V torih četrtih in nobota
izhaja in velja v Mari-
boru brez poslanja na
dom za vse leto 8 gl. — k.
za pol leta . . . 4 . . . — k.
za četrt leta . . . 2 . . . 20 . . .

Po pošti:
za vse leto 10 gl. — k.
za pol leta . . . 5 . . . — k.
za četrt leta 2 . . . 60 . . .

Vredništvo in opravištevno
je na stolnem trgu (Dum-
platz) hišna št. 184.

SLOVENSKI NAROD

Oznaniła:
Za navadno dvestopno
vrsto se plačuje
6 kr., če se tiska 1krat,
5 kr., če se tiska 2krat,
4 kr., če se tiska 3krat—
veče pismenke se plaču-
jejo po prostoru.
Za vsak tisek je plačati
kolek (štempolj) za 30 k.
Rokopisi so ne vračajo,
dopisi naj se blagovoljno
frankujejo.

Št. 61.

V Mariboru 25. avgusta 1868.

Tečaj I.

Slovinci!

V starodavnih časih so bili naši preddedje svobodni in sam svoj narod. Kedar je bilo treba posvetovati se o občinskih rečeh, zbirali so se pod milim nebom, v senci košatih lip so se mirno pogovarjali, izrekli brez strahu svoje želje in potrebe in tako dosegli po mirnem potu, kar so želeli in potrebovali.

Prišli pa so žalostni časi za naš slovenski narod, propal je v sužnost in v sto in stoletnih stiskah skoro da ni popolnoma poginil. Zgubil je vse zaupanje do samega sebe, nosil potrpežljivo naloženo mu težko breme in v neki zasanosti in malomarnosti si še ni upal misliti, kako bi si poboljšal svoj težavni stan in se rešil težkega jarma, ki ga je tiščal in žulil. Po tavnent letih imamo zdaj spet postavno pravico zbirati se pod milim nebom in se posvetovati o vseh stvaréh, ktere se nam potrebne in imenitne zdé; naše sklepe pa smemo naznanjati vladi, da tudi ona pozvé, česar mi Slovenci želimo. Že je bil tak shod, prvi slovenski tabor, 9. avgusta t. l. v Ljutomeru. Prišlo je k temu shodu več ko 8000 ljudi in izrekli so svoje želje in misli zaradi pravice, ktere gredó tudi našemu slovenskemu narodu. Da ima pa to, kar je sklenil prvi slovenski tabor v Ljutomeru, pri vladi še večjo veljavo, treba je, da se tudi v drugih slovenskih krajih zbere ljudstvo in odkritosrežno in brez strahu izreče svoje želje. Zatorej so pod tem vabilom podpisani možje sklenili Vas, drage rojake, sklicati na dan 6. septembra t. l. v Žavec, da bi se tam pod milim nebom pogovorili in posvetovali, česa nam je treba, da se nam bo zanaprej boljše godilo, kakor do zdaj; da bi se tam posvetovali in pogovarjali, kako bi se ravnopravnost našega slovenskega naroda, ktera nam je v §. 19 državnih osnovnih postav vnovič od presvitlega cesarja zagotovljena, djansko izpeljala.

Pridite in pripeljite se, kolikor Vas je koli mogoče. Več ko je ljudstva zbranega, več veljave imajo sklepi. Posebno pa vabimo in kličemo Vas, slovenske rojake savinske in škalske doline; vsaj eden naj pride iz vsake hiše in hišice, da Vas bo na tavnente in tavnente. Kažite, da niste zaspani in da Vam je mar za Vaše pravice.

Na noge, slovenski možje! Pomagajmo si sami! Če si ne pomagamo sami, nam ne bo nihče pomagal na tem svetu. Zdravimo se! Delajmo! Zedinimo se!

Še enkrat Vam kličemo: Pridite iz vseh hiš, vseh vesi, posebno iz celjskega, gorno-gradskega, vranskega, šoštanjkega, laškega, konjiškega, kozjanskega in šmarskega okraja! Pridite v nedeljo 6. septembra ob treh popoldne v žavski trg k slovenskemu taboru.

Anton Žuža, posestnik, župan, okr. odbornik v Žaveu,
Franc Roblek, posestnik, okrajni odbornik v Žaveu,
Ernst Širca, trgovec, občinski in okrajni odbornik v Žaveu,
Franc Žuža, posestnik, okrajni odbornik v Žaveu,
Jožef Žigan, posestnik, občinski odbornik v Žaveu,
Dragotin Žuža, posestnik v Žaveu,
J. Hausenbihler, posestnik, občinski odbornik v Žaveu,
Avg. Senica, posestnik, občinski svetovalec, v Žaveu,
Anton Žuža, mesar v Žaveu,
Vinc. Janič, posestnik, občinski svetovalec v Žaveu,
Andrea Goršek, posestnik, župan v Pletrovčah, odbornik okraj. zastopa v Celji,

P. Golavšek, posestnik, župan v Grižah,
Ivan Žuža, v Grižah, rud. last., odborn. okraj. zastopa v Celji,
Andrea Pirnat, posestnik v Levcu,
Miha Vizjak, posestnik, občinski svetovalec v Teharjah,
Anton Grabič, mlinar, posestnik v Teharjah,
Jak. Ješovnik, posestnik, župan na veliki Pirešci,
Franc Vratarič, posest., župan v Vojniku,
Anton Jaklič, posestnik, občinski odbornik v Vojniku,
Franc Kotnik, posestnik na Frankolovem,
Jože Lipuš, posestnik, svetovalec višnjeveške občine,
Jan. Jamnik, posestnik, obč. svetov. v Novi cerkvi,
Dr. Gust. Ipavc, posestnik v Št. Jurji, odbor. okraj. zast. v Celji,
Nikl. Ripšl, posestnik in zdravnik v Št. Jurji,
Zveglar, posestnik pod Rifnikom,
Hren, posestnik pod Rifnikom,
J. Zdolšek, posestnik v Podgorji,
Dr. Jan. Srnc v Kozjem,
Franc Šentak, posestnik, odborn. okraj. zastop. na Vranskem,

Gaspar Šorn, posestnik, župan na Gomilskem in odborn. okraj. zastopa na Vranskem,
Andrea Elsbacher, trgovec na Laškem,
Franc Orožen, trgovec na Laškem,
J. Znidaržič, zdravnik na Laškem,
Jernej Kacič, posestnik in župan pri sv. Kristofu pri Laškem,
J. Kajtua, posestnik, obč. odborn. pri st. Kristofu pri Laškem,
Franc Skaza, posestnik in načelnik okrajn. zastopa v Šmarji,
J. Zdolšek, posestnik, župan na Ponkvi, odbor. okrajn. zastopa v Šmarji,
Jak. Spende, posestnik, načelnik okrajn. zastopa v Gornjemgradu,
Franc Fišer, posestnik, župan v Gornjemgradu,
J. Mikuš, posestnik, obč. odbornik v Gornjemgradu,
J. Zehel, trgovec in posestnik v Gornjemgradu,
Jurij Logar, obč. odbornik v Solcpathu,
Lovro Šetej, krčmar v Lučah,
Jožef Prek, posestnik, župan v Lučah,
Sebast. Mesesnik, obč. odbor. v Solcpathu,
J. Stancer posestnik, trgovec v Rečici,
Anton Jeraj, posestnik, župan v Rečici,
Jan. Lipold, posest. župan v Mozirji, državni in deželni poslanec,
Jožef Lipold, posestnik, obč. odborn. v Mozirji,
Anton Goričar, posestnik, obč. odborn. v Mozirji,
Janez Vivod, posestnik v Gornjem Doliču,
J. Vošnjak, posestnik v Šostajnu,
Jožef Rak, posest., župan, načel. okrajn. zastopa v Velenji, dež. poslanec,
M. Kaučič, posestnik, trgovec v St. Jurji,
Moric Ripšl, trgovec v Celji,
Dr. Franc Bratkovič v Celji,
Jožef Toplak, hišni posestnik v Celji,
France Kapus, trgovec v Celji.

Listek.

Homburg, 19. avgusta. [Izv. dop.] Ker v Homburg človek pride le življenje po Epikurjevih pravilih uživati popustivši in pozabeljši vse druge opravke, zato se iz tega kraja ni zanašati na marljivega korespondenta. Vendar sem po zadnjem sporočilu zavezan hoté ali nehoté nekoliko več o tem paradizi poročati, da moje vabilo ne bode brez dokazne veljave in življenje preveč sebično. Ker je življenje povsodi in za vse glavni faktor, tedaj naj povem kako se v Homburgu živi. V jutro ti treba na noge že ob šestih. To je največji in znamenit dogodek na dnevnem redu. Ti čitalec, ki si morda provincijalista, in navadno še ranije vstajaš, bodeš se temu nasmehljal, ako ne pomisliš, da velikomoščanje, pluto — in aristokrati po svojem navadnem življenju nikoli juterne rose ne otepljejo, kar posebno velja o lepem spolu, ki se nikakor ne pokazuje juternemu ali predpoldnevemu solncu. A v Homburgu je zdaj prav crême de la crême velikomoščanov obojega spola iz Londona. Novega Jorka, Pariza in Peterburga, ki prišedši sem rano vstajajo. — Med prebivalci tega sveta, te solzne doline, je dvoje nesrečnih ekstrem; prvi je tista vrsta ljudi, ki v težavnem boji za življenje se noč in dan trudijo in si tako z znojem pičli živež in zadostovanje največim potrebam preskrbijo. To so ubogi nesrečneži, ki jedo da živé. Drugi je vrsta ljudi, ki so istotako vedno v težavnem boji za življenje, pa v nasprotnem smislu imajo vsega v obilosti, njih trud je imetek svoj uživati. Noč in dan mislijo, kateri jedi bi se več in bolj njihovem vkusu in želodecu prilagelo. Njihovo največje modrovanje in djanje je jesti in piti. Ti nesrečneži tedaj živé, da jedó. To je vrsta seasonskih Homburžanov. Glavni delavec in neprestana mašina želodec se po

premnogem delu milionarju in kujezu skuja in vtrujen pokvari svojo moč, za kar je treba tolažbe in popravila. Pa vrh tega imajo vsi bogataši še pri najboljšem želodecu navado oboleti, ako že ne drugače, gotovo periodično ob nekterih letnih časih in saisonah. Zdad n. p. so vse žene bolj premožnih velikomoščanov barem nekoliko bolne in bolehuje, ali trpe še na posledkih ravno prestanih „strašnih“ boleznih, katerih naravo le one same in njihovi zupanja vredni zdravniki poznajo, in se shajajo zato v takošnih paradizih kakor je Homburg za nekaj tednov ali mesecev krepiti. In Homburg je res raj, kakor mi je neki posvetnjaški pesnik trdil tak raj, kakoršnega Adam ni izgubil, kajti, djal je pri vseh lepotah in krasotah Adamov paradiz morda vendar vsaj tako lepo ograjenih gred in sprehajališč ni imel kakor homburški park ali kurgarten. O 5 Heil-Brunnen bi se reči moglo: Wer hässlich ist und krank und alt, trinkt hier sich jung und wohlgestalt, kakor je čevljarski poet Hans Sachs rekel. In zato seasonski Homburg rano vstaja, da te čudapolne mineralne vode pije, za ktero pitje je odločen čas od sedmih do devetih v jutro. Tukaj je tedaj v jutro prva zanimljiva izložba homburškega sveta za splošno opazovanje in sicer največje gibanje je od sedmih do pol devetih. Vidiš tukaj ljudi vsake vrste, le kmečkih in bolj prostih ali ubogih ne, ker ti takih boleznih, na katerih velikaši bolujejo, navadno ne poznajo. Naj znameniteji vir homburški je Elisabethenbrunnen. Ta se največ pije in zato je pri njem največ gibanje. Tukaj igra tudi prav dobro kurhausna kapela na zdravje in veselje visocim vodopivcem. A kakošna mešanica je ta voda! Iz solne, iz leselje, žveplene kisline, iz magnezije, sode, apna, železa, gazov, in bog ve iz česa še vse, tako da ima po vsem skupaj tak okus, kakoršnega le ona usta in oni želodec prenašati morejo in strpe, ki so privajeni na vsakovrstne apotekurske drože. Pokusil sem piti le zaradi gole radovednosti vodo vseh

Iz deželnih zborov.

1. seja deželnega zbora kranjskega 22. avg.

(Izv. sporočilo.)

Po slovesni maši v stolni cerkvi ob 10. uri zjutraj je začel deželni zbor kranjski ob 1/2 12 uri zborovati v redutni hiši pri sv. Jakobu. Poslušalcev se je bilo toliko zbralo, da so napolnili vso galerijo in druge občinstvu namenjene prostore. Po prihodu deželnega predsednika g. Konrada žl. Eibisfelda je pričel deželni glavar g. pl. Wurzbach prvo sejo, ter pozdravil v nemškem jeziku nazoče poslance: Deželni odbor je bil delaven in se je trudil, da izvrši vse, kar mu je bil deželni zbor pred razhodom naročil, dokaz temu so mnogi predlogi, ktere je pripravil za tekoče zasedanje. Da pa more zbor vspešno delati, treba mu je sloge in dobrega sporazumljenja, ktero mu priporoča in končuje svoj kratki nagovor s klicom: „Hoch“ in „Slava“ cesarju, na kar mu zbornica odzdravlja s „Hoch“ in „slava“-klici.

Deželni predsednik g. Konrad nemški pozdravlja zbrane poslance v imenu vlade: Deželni zbori bodo lahko mnogo koristnega za deželo in državo storili, ker se jim je po ustavnih postavah njihov delokrog razširil. Meje tega delokroga pa bode vlada z ozirom na državne postave imela vedno pred očmi. Potem nadaljuje slovenski: Zanesite se, gospodje poslanci, da le vzajemno zaupanje pospešuje naša opravila, in ta vzajemnost bo med nami, dokler ostanejo stare čednosti kranjske: zvestoba do cesarja in spoštovanje do postave. G. deželni predsednik potem naznanja vladine predloge. G. dr. Zavinšek kot najmlajši člen zbornice prevzame začasno poslo perovodja. Poslanec Coronini-tu se dovoli odpust na 4 tedne, ker je zadržan v zboru gorenje-avstrijskem v Lincu, in poslanec dr. Klunu odpust na 3 dni. Tudi knjezoškofo ni bilo v zbornici. Dr. Costa izroča prvomestniku peticijo, ki se postavi že na dnevni red prihoduje seje. Za perovodja se volita gg. poslanca Svetec in dr. Zavinšek.

Dr. Toman stavi v slovenskem jeziku nujni predlog, naj se voli reditelj zbora, ker je to sploh navada v vseh parlamentih. Nujnost predloga obvelja, za reditelja se voli vitez Garoboldi.

Nekako čudno se mora zdeti vsakemu poslušalcu, ko čuje na slovenske govore poslancev nemško govoriti in voditi deželnega glavarja, kakor se je danes godilo poslancema dr. Tomanu in dr. Costi; posebno če pomisli, da se je celo vladni zastopnik potrudil spregovoriti nekoliko slovenskih besedi, če mu tudi ne tekó prav gladko.

Prihodnja seja v ponedeljek 24. avg. Dnevni red: Volitev finančnega in peticijskega odseka, predlogi deželnega odbora, prošnja občine Laze, da se uvrsti pod deželno sodnijo Ljubljansko.

1. seja deželnega zbora štirskega 22. avg.

(Izv. sporočba.)

je bila zvalila mnogo občinstva v deželno hišo; poslancev pak je bilo komaj nekoliko nad polovico nazočih. Izmed slovenskih smo videli samo gg. dr. Vošnjaka, Lipolda in Raka. Tudi knjezoškofov lavantinskega in sekovskega ni bilo niti pri slovesni sv. maši, ktero je letos g. abat admontski dr. Karlman Hieber v viteški sobani bral, niti v seji sami.

Ob 1/2 11. uri stopi g. deželni glavar grof Gleispach na predsednikovo mesto in prične prvo sejo drugega zasedanjega II. postavodajne dobe. Za perovodji si naprosi poslanca dr. Grafa in Feyrera.

V svojem precej obširnem govoru izreka najprvo svoje veselje nad tem, da se je uresničilo njegovo upanje, da bo državni zbor prav mnogo in vspešno delal. Pososno je povdarjal one nove postave, ki so z deželno postavodajo v zvezi. Opominjal je na postavo o državinem zastopu, po kateri se je povečala deželna avtonomija zlasti v srenjskih, šolskih in v zadevah zemljiščnih knjig. Povdarjal je na dalje postavo o gnanstvu (šubu) in prehajaje na

teh peterih virov, pa mojemu okusu je bila voda enega studenca bolj neprijetna in gabežna od drugega. Kar se pa zdravilne moči tiče, o tem imam svoje presodke, in ne verujem, da bi ktera druga voda bolj zdrava bila, nego čista studenčina. Ako se torej juternim vodopivcem in pivkam družin na sprehodih, ne vdeležujem se nikoli pitja. Zanimljivo je tudi te dobre duše in dušice, ki si domišljajo da so strašno bolne, in zato vodo s težavo pijo, ker jim je zdravnik tako rekel — gledati kako rano v jutro eno kupico vode za drugo z videzno gabežnostjo srčejo. Gledati bolj priletne debeluhe in debeluške pri tem nasilnem pitju, ne zdi se človeku še tako kaj posebnega, ker lahko, da tem dobro dene, a videti njezne gospodične in mlade gospe takšno raboto opravljati, je res kaj posebna komedija. Kar se tiče lepega spola ni lahko kde mesta, kder bi se na obleko toliko gledalo kakor tukaj. Prvo napravljjanje je v jutro. Ker ima biti za rano, je precej negligé tako da ne morejo niti šminka niti priljubljeni chignoni vse svoje krasote razviti. Vendar že ta juterna toaletta mora svoj „charm“ imeti. Po dovršenem pitju se ve da se gre domu k zajuterku, kteri je vselej primeren naj boljšemu apetitu, po zajuterku treba je za par ur počiti si doma po sprehodu in zajuterku, kar je poleg pitja oboje težavno delo. Čas med 10. in 12. uro pa je največ odločen za klavir. In tu ti je rožljanja in brenkanja! Iz vsake hiše in iz vsakega okna doni ti neprestano to klipkanje. In res, kakor bi bila pruska armada pri Sadovi zbežala, ako bi jej bili Dunajčanje vse svoje ulične orglarje nasproti poslali, tako bi bili menda Prusi tudi iz Homburga pobegnili, ko bi se bilo pri njihovem prihodu na vse klavire homburške klepetalo. Kedar ta klepetež malo poneha je znamenje, da je lepši spol pripravi tretje toilette; v tej pokaže se že v vsem svojem blišči in gre tako ob eni k table d'hote ali manjšo pojedino „luncheon“ ali še le ob 5. k „table d'hote“. Obe kratki po table d'hote igra za poldrugo ali dve uri kurhausna kapela ali ktera vojaška, naj bolj pogosto ena, ki iz Frankfurta sem dohaja in se kot najboljšo prusko vojaška bando hvali, pri table d'hote in med muziko je druga velika izložba lepega sveta, obleke in lepote pariške, londonske, peterburske, amerikanske itd., in njihove kritike so ob tej priliki na dnevnem redu. Na večer

sklepe važne posebno za štirsko deželo je našel v prvi vrsti izdelavanje Rudolfove železnice, ktere je nekoliko že toliko dodelane, da se bo še to jesen po njej vozilo, nekoliko pa se je je ravno zdaj delati začelo. Gledé rudarskega drž. posestva v Eisenerzu, ki se ima tudi nekemu ptjemmu društvu prodati, kar bi pa rad poslanec Pfeifer odvrnil, pravi deželni glavar, da nima tistega strahu kakor nekteri, ki mislijo, da bo novo društvo napravilo nevarno samotržje v deželi; po njegovih mislih bi morala založna glavica tega društva (kacih 20 milj. gld.) deželi marsikaj koristiti, in tudi večje samotržje je nemogoče, kakor je bilo dosedanje državno. Nevarnost za deželo bi le bila, ko bi se po prodaji gozdi izsekali. Temu se v pogodbi lahko v okom pride. Poračaje o delavnosti deželnega odbora naštevajo je novo telovadnico, razširjeni vrt pri splošni bolnišnici, kmetijsko šolo v Grottendorfu pri Gradcu, nameravano norišnico, olepšanje deželne hiše — samo stvari, za ktere bomo ali smo že Slovenci pošteno plačevali, iz kterih se nam pa ni najmanje hasni nadejati. H koncu svojega govora je klical slavo cesarju, kar so storili tudi poslanci.

C. kr. namestnik baron Mecséry pozdravlja deželne zastopnike, hvalé opominja na delavnost drž. zbora in pristavlja, da bo treba deželnemu zboru s časom dobro gospodariti, ker bo zasedanje le kratko. Vlada bode svoje dolžnosti deželi nasproti natanko in vestno spolnevala. Na to izroči vladine predloge: osnovo postave, po kateri naj neha politično dovoljenje k zakonu; osn. postave v zadevah volilnih prava, o premembah srenjske postave po deželi in v mestih Mariboru, Celji in Gradcu, o okrajnih cestah, realnih šolah, o nehanji kuratorija na Ivanevišči in o šolskim nadzorništvu.

Deželni glavar se še spominja vmrlih članov štirskega dež. zbora, konča sejo in napové prihodnjo na ponedeljek 24. t. m. naznanjaje sledeči dnevni red: 1. Nasvet poslanca Pfeijerja zavoljo prodaje drž. posestva Eisenerz; 2. poročilo dež. odbora o preiskovanji zadnjih volitev; 3. poročilo dež. odbora o volitvi dr. Dominkuša; 4. volitev prevodovij in verifikatorjev; 5. račun deželne in blagajnice za zemljiščno odškodovanje; 6. poročilo dež. odbora o deželnih prikladah; 7. računsko sporočilo dež. odbora; 8. poročilo o razmerah med okrajnim in srenjskim zastopom; 9. osnova postave o svoobodnem razkosovanji zemljišč.

2. seja deželnega zbora štirskega 24. avg.

Po brzobjavnem sporočilu iz Graca se je volil poseben odbor, ki ima v četrtek poročati o novih volitvah. V odbor so voljeni poslanci Frank, Schloffer, Altman, Schreiner, dr. Vošnjak. Schloffer in tovarši nasvetujejo ministerstvu zaupnico. — Pred nami leži dež. odbora sporočilo v volitvi g. dr. Dominkuša. Prihranujemo si za prihodnji list o tem sporočilu obširneje govoriti, danes pa že moramo izreči, da res občudujemo zvižnost, ki je vedela dogodbe pri volitvah tako po svoje zasukati in kjer to ni zdalo, s zofističnem izpeljevanjem nadopolniti. Ko bi se ne bilo tako že lansko leto pri prvem poročilu ravnalo, bilo bi ravnanje deželnega odbora vsaj novo, zdaj še to ni. Štirski Slovenci sicer nismo vajeni, da bi nas deželni zbor graški pital s principi, pravico in strgo doslednostjo postavno. Da je zdaj to pričel, vzeli si bomo ad notam, dasiravno si prav nič ne obetamo od principov, ki se rabijo le proti nam, kteri si prezirajo, kedar bi nam koristili, za ktera se ni slavnj deželni zbor niti zmenil, ko je lansko leto pretresoval volitve svoje nemške večine, za ktera se ravno tako malo meni letos, ko meni nič tebi nič hoče odobriti volitev dr. Schmidta in še nektere druge. Pezdír iz naših oči se priporoča vašemu brunu, slavni deželni zbor graški!

1. seja deželnega zbora koroškega*).

je po sv. maši odprl dež. glavar Goess z nagovorom, kterege naj zaznamujemo le s sledečim stavkom: Zadnje zasedanje drž. zbora ni le zunajno

* Iz Celoveca nam ni mogoče izvirnih sporočil dobivati; priobčevali jih bomo toraj po uradni „Klgt. Ztg.“ Vred.

je četrta in navadno naj bolj sijajna toaletta, ker ta gre pokazati vso žensko krasoto, za ta ali oni namen. Takošno je lepega spola življenje v Homburgu, spola, kteremu se zvesto ponavdaja možki družnik. Ali tedaj ni Homburg prava Olenova dežela, kjer je vse lepo in dobro ali kakor Nemeec pravi: Šlarafenland, kjer ni drugega dela nego piti in jesti, sprehajati in voziti se. Za to gostoljubje in srečo se ve da se imajo gosti Homburžanom tudi hvaležne skazovati, posebno zdaj, ko je tukaj toliko sveta, da človek komaj stanovanje dobi, za eno sobo imaš dati na teden po 14 ali 20 gld. in k temu po 5 gld. na dan za živež, tedaj kot poštenjak in samec porabiš s tem naj manj po 50 gld na teden. Krasotic se tukaj obilo nahaja in med temi cvet in nevet parizkega demi-monda. Med rojenimi homburžankami težko najdeš posebno lep obraz. Svojega novega kralja so Homburžani 26. t. m. kolikor jim le mogoče bilo iz servilizma in bojazni slovesno sprejeli, in da si je še pruska kukovica mnogim strašno neprijetna tica, povzdignili so jo ponosno na slavoloke in celo mesto je v pruskih banderih in barvah vihralo in še vihra. Pri tej priložnosti izbrali so Homburžani svoje domače deklice v mnogem številu, da te belo obležene s šopki in venci kralja sprejmejo. Reči morem, da akoprem sem že v mnogo krajih tako zbrane dekleta videl. še vendar nikoli nisem zbora takšnih tumpic naletel kakoršen je bil domačih homburških deklet. V obče so Homburžanje in vsi prebivalci poprejšne homburške grofovine neka posebna mešanica; tako da niso ne Nemci, ne Francozi, ne Švicarji; prav nek ex omnibus aliquid ex toto nihil, takšen je njihov dušev in telesen značaj. Večina prebivalcev homburške landgrafshti so namreč potomci francozkih naselnikov, iz Francozke in Švicarske prognanih zaradi vere: med temi se je še skupna naselbina Friedrichsdorf, malo mestice dobro uro hoda od Homburga do današnjega dne tako francozko ohranilo, da je tam cerkev in šola celo francozka. Lep izgled kako si more malo število združenih narodnjakov v sredini tuje narodnosti svojo ohraniti. To se ve, da tem se narodna pravica ni kratila in zatirala. V Homburgu zna vsak kočijaž in prost človek govoriti francozki in mnogo jih tudi za silo angleščino lomí.

ampak tudi notrajno veljavo in popolno moč avstrijsko okrepilo in tudi deželni zborom izročene naloge se tako lepo zlagajo z ustavo, da se smemo po pravici boljše prihodnosti nadejati. — Novi deželni predsednik baron Kübeck se predstavi zboru in govori v smislu, v katerem sta govorila vladna zastopnika v Ljubljani in Gradcu. Odveč se nam zdi njegovo povdaranje, da bo vlada strogo pazila na meje deželnega delokroga. Ni se bati, da bi po navelenem stavku dež. glavarja koroški zbor čez svoje meje segal. — Vladni predlogi obsegajo spremembe volilnega reda in srenjske postave, svobodno razkosovanje zemljišč, realne šole in šolsko nadzorništvo.

Kujezoškofa ni v zbornici, kakor piše sam, zavoljo lastnih poslov in bolehnosti. — Kar moramo kot posnemanja vredno povdarjati, je to, da si niso poslanci, vlada in predsedništvo prišli v prvo sejo samo vizite delat, ampak da so se tekoj lotili vsaj pričetnega dela. Najprvo se potrdi volitev poslanca Hocka, potem se vredí zapisavanje in razglašanje stenografičnih zapisnikov, ter se voli 6 verifikatorjev.

Poslanec Canaval predlaga nasvet, kterega so podpisali vsi nazoči poslanci, naj se v posebnem pismu izreče ministerstvu zahvala Koroške dežele. Slovenci, zopet bodo vaša srca na Dunaj potovala! Nasvet pride na dnevni red prihodnje seje, kateri obsega razen tega 1. branje vladnih predlogov, račune in poročila deželnega odbora, in nekoliko nasvetov gledé norišnice. Prihodnja seja v ponedeljek.

• bolgarskem uporu.

se piše „Wandererju“ od turške granice:

Po vseh evropskih časnikih se je mnogo pisarilo o upornem gibanju na Bolgarskem in vendar se niso pogodili povodi, iz kterih je upor nastal. Hočem Vam natančno in resnično opisati, kako se je pričelo gibanje, katero je zdaj že skoro do celega potihnulo. Na Romunskem je prezimilo blizu 400 upornikov, ki so prišli z Balkana, ko ga je bil sneg pokrtil. Bolgarski osrednji odbor v Bukarešti je bil vso zimo z ministrom Bratianom v dogovorih ali in pod kterimi pogoji bi hotela vlada knjeza Karla bolgarski upor podpirati. Pušek, denarja, vojne priprave in celo nekoliko topov so dobili Bolgari po pomoči gospodov Behardacki in Koropatkin iz Rusije. Ruski vladi je bilo vse to dobro znano, a gledala je skoz prste, proti koncu aprila meseca t. l. je ona sama poslala Bolgarom vojnih potrebščin. Skoraj vsi načelniki „mlade Bolgarije“, kakor se imenuje stranka turškega jarma se otrsajoča, dobivajo plačo iz Rusije, ktera ima razen tega v vsacem, tudi najmanj kraji vshoda enega ali dva do tri plačane emisarje (?). Umrli knjez Mihajlo srbski ni hotel v svojem času v nobeno dotiko stopiti z bolgarskimi voditelji. Ko je bil prišel maja meseca poslanec iz Bukarešte k njemu, ni ga niti pred se pustil. Še tisti mesec so imeli dogovor v Odesi, kjer so se visoki ruski gospodje pomenkovali o slučajih uporne poskušnje, s kterim dogovorom je bil tudi Bratiano — zvesti privrženec Gorčakovov — v dotiki. Bratiano je pri dogovoru zastopala zaupna oseba in so tu določili, naj bi se junija meseca pričelo uporno gibanje v Epiru in Tesaliji; ob enem pa naj bi 4—500 Bolgarov mahnilo iz Romunskega v Donavski vijalet. Ob istem času, ko so se prikazale pri Prevelu, Oksiazu in Tiranezu 3 grške čete in se s Halim-Pašem tolkle, prikazali so se tudi bolgarski uporniki pri Ruščuku. Upornike je pri tem početju vodila misel, da se bodo tako turške armade po evropski Turčiji razkropile, in da se bodo mogli uporniki v Agrafskem pogorju prosteje gibati. Vendar jim to ni šlo po volji; kajti dasiravno so vse tri uporne čete še vedno v Tesaliji in Epiru, vendar ni Abdul-Kerim-Paša ves čas nikdar tirjal, da bi se mu nove vojne čete doposlale in turška vlada je že spočetka storila, kar je storiti mogla, da bi na Bolgarskem daljno uporovanje uničila. Carigradska vlada je izrekoma romunsko vlado za vse odgovorno storila, kar bi Bratiano še dalje v upornem smislu počel. Za zdaj pa je vendar toliko gotovo, da se v Moldavi druga uporna četa organizuje in oborožuje. Rusiji je upora na Bolgarskem treba, in zatorej bo moral Bratiano meje za enake poskušnje odprte pustiti. Rusija ima več kakor samo moralno dolžnost, da pripomore Grški do Kandije s Tesalijo in Epirom vred. Zatorej potrebujejo na Novi splošnega gibanja v evropsko-turških pokrajinah. V Parizu so za vse to zvedeli in se do žolča jezé nad Bratianom. Cretzulesko je prišel v Parizu ob vse zaupanje, ker ga Bratiano pri vsaki priliki pooblasti, naj si pomaga z diplomatičnimi izgovori, kateri se pa kesneje vsi ničlé skajejo. Ta romunski poročnik v Parizu je moral knjeza Karla prositi, naj bi ga iz službe izpustil; ali Karl ni drugega nego figurant; kar Bratiano počenja, neznano je Karlu. Naloga njegovega življenja je obiskovati semenje, svečanosti in lepa društva. Zatorej bo vse opominjanje Cretzuleskovo brez uspeha ostalo in zelo verjetno je, da Vam bo v kratkem brzojav poročal, da so jo nove uporne čete krenile na Bolgarsko.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 22. avgusta. A. (Naš deželni zbor in njegovo lice.) Stari znanci, ki se so zbrali danes prvokrat v novi zbornici v redni dvorani. Reči moramo, da je bila srečna misel, ki jo je sprožil g. vitez Gariboldi pri zadnjem zasevanji, da se preseli deželni zbor iz starih tesnih prostorov v pripravne deželne redutnega poslopja. Dvorana ima dovolj prostora za poslance, ki se tu lahko prosteje gibljejo nego v prejšnji zbornici. Na vzvišenem prostoru odzadej je napravljena galerija za občinstvo, ktero ima vstopnice, navadna galerija je vsakemu prostá. Na dolgi strani dvorane proti ulicam postavljen je okusno izdelan oder z sedeži za oba prvosednika, poveljce in za govornike. Toliko o vnani obliki zbornice. Kar se tiče poslanecv rekel sem že da so stari znanci, ktere smo videli danes prvokrat v tej zbornici. Eno leto le je preteklo, a koliko se je med tem zgodilo, koliko predrugačilo! Zdj izreče deželni zbor, do kterega imamo do zdaj še zme-

rom mnogo zaupanja, svojo prvo besedo o tej sprembi. Vaš dopisnik naj toliko časa svoja čutila zataji, da bo mogel sporočati o prvem pozitivnem delu kranjskega deželnega zastopa. Danes naj samo toliko omenim, da nisem le jaz ampak, da je vsa dežela radovedna, kako se bo postavil dež. zbor zlasti v državopravnem vpašanji. — Dasi je tudi narodna stranka v večini, vendar brez hudega boja gotovo ne bo zborovala; šolsko vprašanje bo vse sile zopet v boj sklicalo. Tudi pri preuredbi volilnega reda se bodo merile moči. Tega vsaj si ne morem misliti, da bi bili naši narodni poslanci sklenili dosledno se ogibati vsake razprtije, vsakega boja, ker smo prepričani, da nasprotna stranka tudi za las ne bo odstopila s svojega stališča. Prav izdatna pomoč tej stranki bo menda — dr. Klun, o katerem so nekteri mislili, da ga ne bo v zbor, češ da se bo sramoval stopiti pred slovenski narod. Ta je bila pač prazna. Kakor je dr. Klun sam predsedništvu naznamil, imeli bomo v treh dneh neizmerno srečo gledati ga iz obličja v obličje. Videli pa ga bomo brž ko ne na strani g. Dežmana — nobile par fratrum.

Iz Trsta 20. avg. [Izv. dop.] Agitacija tukajšnjih podkupljenih in od zunaj naščevanih Italijanov se obrača naj bolj zoper Slovence. Slovenc je miren, dostikrat še primeren. Dijabolični italijanski razdraženosti zoper tržaške Slovence v mestu in okoli mesta morajo se vzroki pač drugdè iskati, kakor v obnašanji Slovencev Italijanom nasproti, katero je in je bilo, kakor v vašem listu že večkrat dokazano, vedno lojalno in pošteno. Ker se celo v deželnem (mestnem) zboru namerava od italijanske klike zoper slovensko mestno stražo demonstrirati, podali so 15. dan tega meseca slov. okoličanje množevilno podpisano peticijo c. namestniku, da jo predloži cesarju, v kateri povdarjaje vedno zvestobo slovenske okolične straže prosijo, naj ostane kakor je bila. Italijani bi radi napravili italijansko stražo, to se ve, da bi z orožjem v roci laglje Slovence strahovali in delali za Viktor Emanuela. — Posebno Italijenišime tukajšnja čitalnica, zbirališče slovenske inteligencije, v oči bode in v svoji zlobi raztrošajo poulični plačanci oznanovanci italijanske edinosti, da je v čitalnici, ktera, kakor vse čitalnice, nima nikacega namena političnih demonstracij napravljati, temuč ima edino zvrho, spešiti razvoj slovenske družbe, — poglavno gnezdo, kjer bi se bili rodili ondanšni zlastni razpori med italijansko drhaljo in slov. okoličani. Da tako trošenje nesramnih opravljanj med tukajšnjimi postopači in vrtoglavci ne pada na nerodovitna tla kaže prigodba, ki se je pripetila pred večeranjem v neki tukajšnji gostilnici. Sedel je tu slovenski mož, kupec z lesom, čitalničar g. Z. mirno in tiho s svojim sinom. Nekoliko tik njega sedečih laških Garibaldičev (Garibaldi vendar pridiguje svobodo, mir, spravo med narodi?) začne navidezen prepir in v hrpu zalučí eden čitalničarju Z. težak kozarec na glavo. Ko ta mirno reče, da je po nedolžnem eno dobil, obrnejo se vsi k njemu, eden zavzdigne stol in ga udari z vso močjo. Če bo tako na dalje šlo, ne bode si kmalu noben pošten človek, ki je Slovan, ali sploh ne more Italiji „eviva“ kričati, na ulice upal. — En dober nastopek pa imajo vendar vsa ta italijanska rogoviljenja, namreč ta, da Slovenci spoznavajo, kaj jh čaka, ako križem roke držé. Narodna zavest slovenska se je vzbudila vsled poslednjih dogodkov tako, da smemo reči, ko bi po vsej Sloveniji tak narod imeli, kakor je zdaj v tržaški okolici, stali bi Slovenci v prvi vrsti politično porabnih in za svoje pravice nepremakljivo stoječih narodov. Tudi v mestu je laško postopanje marsikomu oči odprlo, marsikterega zaspanega in mlačnega Slovenca spremeno v pravega rodoljuba.

Iz Istre. L. K. 20. avgusta. [Izv. dop.] (Trebinjska ali Rovinjska okrožna sodnija pa ravnopravnost jezikov). Na kupe gradiva za „Slov. Narod“ mi ponuja nova upravna in sodnijska preuredba, pa zakaj bi jo imenoval novo „organizacijo“, ker je zlasti gledè na sodnije in sodnike skoraj vse le po starem kopitu ustrojeno. Stari okraj, stari sodniki, če so našim ljudem še tako zelo nepripravni! Pogled v pretekla leta, pogled na neštevilne ustanovitve, naredbe in preuredbe našega sodništva od l. 1848 slehernemu pričá, da je tako zvana „nova“ sedanja organizacija le „stara“. Ali se smemo nadejati boljše prihodnosti, ker so stari možje, stari birokrati po večem popolnoma nepripravni zastopniki sodnijske in oskrbnjske oblasti vstopili na nove službe, če je prav uprava ločena od sodnijske oblasti. Stare navade in razvade teh mož, ki so v raznih položajih prejšnja leta absolutizmu in drugim ne dosti boljšim vladam služili, se gotovo hipoma ne izgubé, značaj se ne preneardi in potrebnih zmožnosti se tudi dotični možje z novo službo čez noč ne pridobé, če se ne mohlmo zanašati na zbudljivo nemško prislovico: „kteremu Bog da oblast, da mu tudi zmožnost“. Zato se z nezaupnostjo oziramo na nove sodnije, ker pri omenjenih razmerah nam le ena stvar ne zagotavlja, da bodo od uprave ločeni sodniki tudi od vlade popolnoma neodvisni. Ta nezaupnost naša pred ne bo zginila, dokler ne dobimo na nove sodnijske stole novih, takih sodnikov, ki bi vsestransko zadostovati znali isterskim prebivalcem. Poleg trdne moške značajnosti je našim sodnikom neobhodno potreba znanje deželnih jezikov. Koliko novo nastavljenih mož pa zna slovanski? Skoraj vsi le laški govore in vsi le laški pišejo! Da naša nezaupnost zgine, treba je dalje tako zvanih porot ali prisežnih mož; dokler vsaj tako imenovanih političnih zločincev in prestopnikov ne bodo sodili porotniki ali neodvisni prižni možje, so vse sodnijske preuredbe jako plitve. Pa kam sem zašel, saj ne mislim danes govoriti o tej novi organizaciji, katero je minister pravosodja sestavil z ministerskim kalejdoskopom. V njem je bilo mnogo kamenčkov, ktere so Bach, Šmerling in Belkredi vanj vrgli; sedanji minister pravosodja pridene za celo Primorsko še par novih kamenčkov namesto par starih še skoro popolnoma zmletih in pomeša: kalejdoskop kaže vsaj, tako se rečenemu ministru zdi — novo podobo, katero je krstil z novo sodnijsko naredbo na Primorskem. Kaka da je, morebiti bolj natanko v prihodnje.

Pravosodje samo na sebi je prekrasna znanost in veličasten je poklic poštenega sodnika, velika je pa tudi njegova odgovornost pred Bogom in ljudmi. Da zvedeni sodniki vestno ravnajo, morajo natanko poznati ljudi, ktere sodijo, ž njimi se morajo znati porazumeti. Kako se pa godi z našinci pred okrožno sodnijo v Rovinji?

K Rovinjski okrožni sodnji spada dvanajst isterskih okrajev, namreč srednja in južna Istra z isterskimi otoci. Ostali 4 isterski okraji na severni strani našega skalnatega polotoka: Koperski, Piranski, Novogradski in Volovski imajo svojo deželno sodnijo v Trstu.

Cela Istra ima kacic 245.000 prebivalcev in sicer 55.000 Italijanov pa 190.000 Slovanov. Ker imenovani severni isterski okraji na 208 miljah štejejo 86.000 duš, namreč: 23.000 Italijanov in 62.000 Slovanov, pride na 12 okrajev Rovinjske okrožne sodnije 159.000 ljudi, namreč: 138.000 Slovanov pa 32.000 Italijanov. Ker Italijani po srednjih in južnih isterskih okrajih nikjer po kmetih ne stanujejo, ampak so le po mestih in trgih naseljeni ali prav za prav semtertje raztreseni, in ker so otoci skoraj izključljivo od Slovanov poseljeni, znamo po pravici reči, da k Rovinjski okrožni sodnji spadajoča Istra je slovanski svet. In vendar je dotično sodništvo tako sestavljeno, kakor da bi na dotični zemlji ne bilo ne enega slovanskega prebivalca; kakor da bi Rovinjska okrožna sodnija nikoli ne imela opraviti s Slovani!

Rovinjska okrožna sodnija ima razen predsednika še 4 (štiri) sodnijske svetovalce, državnega pravdnika in nekaj drugih uradnikov. Vse te sodnijske osebe znajo dobro laški ne le govoriti ampak tudi gladko pisati: koliko jih pa zna slovanski? Predsednik nosi sicer lepo slovansko ime — ker je rojen otočan s kvarnerskega zaliva — in tudi je nekdanj služboval v Novem-gradu, pa našega jezika ne razume.

Da oni svetovalec, ki je daleč na severni strani našega cesarstva doma, hrvaškega jesika nič (ali k večjemu le kako posamezno besedico) ne razume, mi ni treba omeniti.

Dva svetovalca z laškimi imeni ne umejeta ne slovanske besede. Eden izmed teh je rojen Tobolčan in že dalj časa pri okrožni sodnji. Rovinjski in vendar se ni še začel slovanskega deželnega jezika učiti; družega smo pa še letos dobili iz Trsta. Da mu je tudi le vsezveličavna italijanščina k sreči prirastena, že iz tega sklepamo, da mu je ondejšnji pri Istrskih Slovanih jako razupiti list „Cittadino“ pri imenovanji slavno pesem pel.

Četrty svetovalec, ki tudi slovansko ime nosi, blezo razume nekaj hrvaščine, pa za gotove se mi zdi, da je ta njegova znanost kaj plitva; da bi pa hrvaški pisati znal, o tem še govort ni.

Državni pravdnik ne ume, kakor sem že pri nekem svetovalci omenil, ne ene slovanske besede. Državnega pravdnika namestnik ume dobro hrvaščino, ker jo je od svojih starišev s kvarnerskih otokov prinesel; zdi se mi pa, da je pisati ni zmožen.

Sodnjiski tajnik nosi sicer lepo slovansko ime, katero je podedoval po slovenskem očetu iz Goriških hribov, vendar ne ume hrvaščine nič, slovenščine se ve da še manj; ker je ves zaljubljen v laščino, je svojemu imenu pristavil končeni „i“, misleč da tako je postal popolnoma Lah ne le z duhom ampak tudi s telesom. Ravno tako pristava (adjunkta) naše okrožne sodnije ne vesta o našem jeziku čisto nič. Le enega Titorca moram s pohvalo omeniti, da se je bil v Goriškem Kanalu vsaj toliko našemu jeziku privadil, da on edini v Rovinji preiskave brez tolmača vodi konečne obravnave pa v Rovinji ne ene ni brez tolmača. Pa o tem poslej.

Pri rečeni okrožni sodnji imamo tudi tri avskultante, ker se jih ne drznem s poslušalci tolmačiti, izmed katerih zna eden slovanski, dva pa ne ume ne ene besedice slovanske.

Potem takem znajo med 13 uradniki naše okrožne sodnije komaj 3 (rečem: trije) slovanski, in še med temi mi ni le od enega znano, da bi bil kos tudi slovanskemu pismu! Omenjeni 3 uradniki so vsi na nižji stopnji in vsi tudi gladko govoré in pišejo uradni italijanski jezik.

Okrožna sodnija Rovinjska piše, preiskuje in obravnava ali sodi v italijanskem — uradnem jeziku, če ima prav pod seboj le 32.000 Italijanov; slovanskega jezika pa, ki ga govori 138.000 kresijskih prebivalcev pa še priznati noče, ali prav za prav ga priznati ne more, ker mu njeni sodniki in uradniki kos niso!

Na 32.000 Italijanov pride s predsednikom vred 5 svetovalcev Italijanov; na 138.000 Slovanov pa nobeden svetovalec, ki bi slovanščino pisati znal in komaj eden, da je vsaj nekoliko robka!

Za malo peščico Italijanov le je postavljen državni pravdnik, na Slovane, katerih je štirikrat toliko kakor Italijanov, se on ozirati ne more, ker le besedice slovanski ne razume! Za te je le državnega pravdnika namestnik, ki pa tudi blezo slovanščine ne piše; Italijanom pa tudi lahko vstreza z besedo in peresom! Ravnopravnost jezikov, kje si! Ali se tako spolnujejo osnovne postave, ki očitno izrekajo, da se pravica slednjemu narodu mora soditi v njegovem narodnem jeziku!

Pri tej sodnji sodijo o našem življenji in smrti, o imenji in spoštenji, o svobodi in o vsem, kar je človeku naj draže, in vendar njeni sodniki nas Slovanov ne razumejo, naših besedi ne zapisujejo v določivne zapisnike in jih še celo tolmačijo neizobraženi ljudje. Ne ena konečna obravnava, sem rekel, se pri naši kresijski sodnji ne obravnava brez tolmača, če so zatoženci ali pa priče Srbokratje ali pa Slovenci. Uboga slovanska Istra! da se tebi pravica sodi, kakor jo nek tribunalski hlapec J. (rojen v Rovinji, ki sam slovanščino le slabo robka) ali pa nek mizar — prav za prav bednar pred krvavimi sodniki tolmačita! Da bi že kak slovanski odvetnik ali kak poverjeni izobraženi tolmač tolmačil slovanske odgovore in tožbe v italijanske besede, bi vsaj nekaj bilo, če se bi prav pogostoma vrivale napake v prestave. Kako se pa godi, ko prav neizobraženi hlapci ali rokodelci tolmačijo, ki niso kos niti laškemu — uradnemu, niti slovanskemu jeziku. Kaj bi rekla o tej vnebovpijoči napaki mnogoveljavna Köln-er Zeitung, ki se je zadnjič z iskreno besedo potegovala za Flamce ali Nizonemce v Belgiji. In vendar se Flamske razmere še tako ločijo od slovanskih v Istri kot paradiz od pekla!

Naših deželnih poslancev ne moremo na pomoč klicati, ker so vsi brez izjeme le Lahom vdani; deželni odbor v Poreču tako postopa da lahko slednji vidi, da komaj čaka, da bi bila vsa Istra poitalijančena. Zato tu očitno poprašamo vlado, koliko dolgo bo nas najvernejše Avstrijance še k zidu pritiskala? Kaj nam pomagajo svobodne postave, če djansko za Slovane nimajo nikakoršne veljave.

Politični razgled.

22. avgusta so se sešli zbori v drž. zboru zastopanih dežel in se pričeli z navadnimi formalnostimi. O Kranjskem, Štirnem in Koroskem zboru smo poročali v drugem predelu današnjega lista. Razširjaje razgled po vsej Cislajtaniji razdelili bi deželne zборе v 3 vrste. V prvo bi postavili českega, kateremu je narodna stranka v obširnem pismu naznanila, da je je ta zbor nepostaven in nekompetenten sklepiti v deželnih zadevah, da se toraj ona zborovanja ne bo vdeleževala. Pismo prinesemo prihodnjic, če mogoče od besede do besede. V ravno to vrsto bi šteli moravski zbor, v kterege narodna stranka tudi ne bo poslala svojih zastopnikov. Zanimivo je pri tem zboru, da se v prvi seji ni moglo sklepati, ker je bilo premalo poslancev nazočih. Ali je tega kriva nemarnost ustavoljubneze ali to, da ni narodne stranke nazoče, ne more se še razsoditi iz dosedanjih sporočil. V drugo vrsto bi stavili zbora, ki hočeta ministerstvu za njegovoj došedanje delovanje poslati zaupnice. To sta zbora v Celovcu in v Opavi. Tretji vrsti bi prištevali vse druge, dasiravno je tudi tu neka razlika. V nekterih se je naravnost povdarjala važnost in uspešno delovanje državnega zbora, v drugih so opravili predsedniki svoje pričetne govore le z nekterimi splošnimi govori, ktere morajo govoriti, ker je navada taka; tem slednjim stoji ljubljanski zbor na čelu. Radi bi pristavili tem vrsticam kaj natančnejege iz deželnega zbora goriškega; toda dozdam se še ne v drugega, kakor da sta govorila predsednik in vladini zastopnik. Ravno tako malo se zdaj še vé, kateri vrsti gre prištevati gališki deželni zbor.

Da so dunajski listi polni žolčne srditosti proti svojeglavnim Čehom in da vlado k naj bolj strogemu postopanju proti njim ščujejo, ni nam treba praviti. Zamolčati pa ne moremo, da govore ogerski časniki in tam veljavne osebe celo drugače „Naplo“ naravnost tirja, naj da dunajska vlada česki kroni ono samostojnost, katero je dala Ogerska Hrvaški. General Tiir v svoji najnovejši brošuri pravi, da je Avstrijo le mogoče rešiti, če bi dunajska vlada, mesto da česko in gališko avtonomijo krajša in narodni razvoj teh dežel ovira, velikoveč to pravično namerjavanje kar je najbolj vestno podpirala, resnično liberalno politiko pričela in jo z vso doslednostjo izvrševala. — Celó general Perezel je izrekel željo in upanje, naj bi dobila Česka brš ko brš isto neodvisnost in da jo dobode, katero ima zdaj Ogerska.

Znano je, da se v stvgo uradomo listu „Wiener Ztg.“ ni vrsta politike ne tiska, ktere ne bi dunajski državniki prevdarili in skozi diplomatične očali pregledali, če ne pove preveč, če ne izda kako namero, itd. Kako smo po tem tacem strmeli, ko smo v listu 22. avgusta brali črno na belem to-le natisneno, če tudi ponatisneno: „Med vsemi državami, ktere so s posebno ljubeznijo lepo iluzijo hranile, da morejo povsod vladati, je bila Avstrija prva. . . V srci Evropi, obdana od vseh narodov, blagoslovljena z najplodnejšo zemljo, zasadena na pridnem prebivalstvu, ki je neutrudno pri delu, hrabro v vojski, pripravno na morji, videlo se je, da ima Avstrija vse dele moči v sebi. Kako se je moglo začeti misliti, da se taka država tako hitro bliža razpadu! Ali je tega krivo deset jezikov, kateri so kot zaznamki cene in vrednosti stavljali na njen papirnat denar? Tako se navadno to tolmači in pravi: Kako je le nekoliko edinosti v vsem dejanju mogoče v družini, ktere udje se ne razumejo med seboj. Vendar se nam ta razsodek ne zdi prepričaven, in brez dalje preiskave menimo lahko izreči, da narodi baš niso na en jezik navezani, da se enakim zakonom pokore in da država, sestavljena iz raznih narodnosti tudi ima življenja moč, ako ta država blagostanje, voljo in svobodo svojih podložnikov na zastavo zapiše“. Nu, nazadnje še najbolj zapetemu in zapretemu človeku ktera poštena beseda uide. Da, Avstrijo bo rešilo le to razpada, če bo poslušala „voljo“ svojih narodov. Ali je do zdaj poslušala to voljo? Kdor sam spozná kaj mu je dobro in koristno, pa tega ne stori, kako ga bomo sodili?

Na vprašanje mir ali vojska odgovarja „Corresp.“: Na Pruskem se zunajno vedó zelo miroljubno, kar pa ne moti, da napravljajo po vseh večih mestih, kamor kralj pride, vojne preglede z ognjem. Enacega mirnega značaja so tudi avstrijski manevri. V Italiji so pod orožje sklicali 2000 častnikov, ki so bili brez službe. V Varšavi vojne čete zbirajo, ker hoče car vraté se iz Nemčije nazoč biti pri vojaških manevrih. In konečno v Franciji, rekel je nedavno Niel, zadostuje 5 dni. da so vse vojne čete za pot in vojsko pripravljene.

O rusko-pruskem prijateljstvu piše „Ind. Blg.“: Če ste si Rusija in Prusija le v prijateljstvu, je to kolikor toliko poroštvo miru. Če ste pa trdno odbojno in udarno zvezo skenile, to naravnost na vojsko kliče.

Nemir in nezadovoljnost na Irskem noče prenehati. 12. t. m. je hotelo 8—900 oboroženih mož protestantiško cerkvo napasti in slovesni sprovod vbrniti. Policia jih ni mogla spokojiti. To je bilo mogoče le katoliškemu duhovniku, pa tudi še le, ko se je napadnikom obljubilo, da ne bo sprevođa in da se bodo poskrile zastave, ktere so imeli protestanti na stolpu razobešene.

Dunajska borza od 24. avgusta.

5% metalike 58 fl. 15 kr.	Kreditno akcije 211 fl. 70 kr.
5% metalike z obresti v maju in nov. 58 fl. 25	London 114 fl. 60 kr.
5% narod. posojilo 62 fl. 20 kr.	Srebro 112 fl. 25 kr.
1860 drž. posojilo 84 fl. — kr.	Cekini 5 fl. 45 kr.
Akcije narod. banke 726 fl. — kr.	